

2020-05-08

The logo for BOS.nu, featuring the letters 'BOS' in a large, bold, white sans-serif font, followed by '.nu' in a smaller, white sans-serif font. The logo is set against a dark grey rectangular background.

Svar på remiss Fi2020/01934/OU, Stärkt spelarskydd till följd av sjukdomen covid-19

Branschföreningen för Onlinespel har tagit del av Finansdepartementets promemoria med förslag till tillfällig förordning m.a.a. covid-19-virusets samhällspåverkan.

Förslagen innehåller dels åtgärder som negativt påverkar licensierade spelbolags villkor på den svenska marknaden, dels åtgärder som sägs skärpa statens insatser mot olicensierat spel. Om åtgärderna riktade mot licensierade spelbolag kan konstateras att dessa får omedelbar effekt redan den 1 juni i år, d.v.s. om mindre än en månad. Om åtgärderna riktade mot olicensierade spelbolag kan konstateras att staten i huvudsak redan har haft dessa verktyg till sitt förfogande ända sedan omregleringen av den svenska spelmarknaden, och att effekten av dem än så länge uteblivit. Vi välkomnar om staten lägger ett större fokus på att hålla olicensierade spelbolag borta från den svenska spelmarknaden, men tror knappast att det ger full effekt redan den 1 juni i år. Följaktligen ges de olicensierade spelbolagen då ännu en konkurrensfördel jämte de licensierade om Finansdepartementets förslag i sin helhet genomförs.

Våra medlemmar har svårt att se den dramatiska ökning av onlinekasino som socialförsäkringsminister Ardalan Shekarabi vid upprepade tillfällen säger sig uppleva. Vi efterfrågar oberoende källor som styrker detta påstående. När vi har tillfrågat våra medlemmar noteras det i genomsnitt en mycket svag ökning för onlinekasino, motsvarande en (1) procents ökning. Vår enkla undersökning bland våra medlemmar är visserligen inte utförd enligt vetenskaplig praxis, men eftersom inte heller Finansdepartementet har presenterat något underlag för sina slutsatser menar vi att vår förfrågan till medlemsbolagen bör tillerkännas ett intresse. Åtminstone till dess vi har mer robusta data att stödja oss på. Vi har svårt att se att en sådan utveckling, givet att Finansdepartementet inte har tillgång till annan data som ännu inte presenterats, skulle motivera de dramatiska avsteg från den spelreglering som riksdagen har fattat beslut om.

Finansdepartementets förslag kommer i en tid då kanaliseringen av den svenska spelmarknaden är på väg mot ett fiasko. Riksdagens och regeringens mål är att minst 90 procent av det konkurrensutsatta spelet ska vara kanaliserat till det svenska licenssystemet. Regeringen har inget mandat att på egen hand justera ned detta kanaliseringsmål.

Spelinspektionen har i två kanaliseringsundersökningar från 2019 påvisat en fallande kanalisering samt att denna redan under hösten 2019 hade fallit under 90-procentmålet.

BOS har genom analysföretaget Copenhagen Economics visat att den fallande trenden fortsatt in i 2020.* Copenhagen Economics uppskattar den nuvarande kanaliseringen till 81-85 procent. Uppemot var femte spelkrona har alltså redan lämnat licenssystemet.

Därutöver har Copenhagen Economics för första gången i ett svenskt sammanhang mätt kanaliseringen för enskilda spelvertikaler, däribland spel på hästar och onlinekasino. Mätningen visar en mycket hög kanalisering för spel på hästar (98%) och en mycket låg kanalisering för onlinekasino (72-78%).

Den regering som misslyckas med att kanalisera spelandet till sitt eget lands licenssystem lämnar över det ansvaret till andra länders spelmyndigheter. Det är en dålig strategi och den fungerar ännu sämre nu än före omregleringen. Före omregleringen var i Sverige olicensierade spelbolag i allmänhet licensierade av annan EU-medlem. De bolag som idag aktivt ställer sig utanför det svenska licenssystemet saknar däremot normalt licens från annan EU-medlem. Istället har det blivit vanligt med licens från Curaçao och andra jurisdiktioner utanför EU, där konsumentskyddet är mycket bristfälligt.

Om regeringen vidtar de aviserade förslagen driver den på utvecklingen mot en allt svagare kanalisering till det svenska licenssystemet. Särskilt motsägelsefullt är det faktum att insatserna synes vara särskilt hårda mot den spelvertikal som har störst behov av stödjande kanaliseringsinsatser – onlinekasino – medan den ansvariga ministern åtminstone muntligen låtit meddela att han av näringspolitiska skäl överväger ett undantag för den spelvertikal som inte har något kanaliseringsproblem alls: spel på hästar. Problemspelarna lämnas i detta scenario helt åt sitt eget öde.

* http://www.bos.nu/wp-content/uploads/2020/04/Final_en_BOS_28april-1.pdf

BOS noterar också att

- Utblicken mot länder vars regeringar helt eller delvis förbjuder spel och/eller marknadsföring av spel utsätter sig för samma kanaliseringsproblematik som Sverige.
- Utblicken mot Storbritannien och dess spelindustris självreglering gäller ett land med uppskattningsvis 95 procents kanalisering och avsaknad av illojal konkurrens från olicensierade spelbolag samt statligt ägda och/eller styrda spelbolag. I en sådan miljö är det enklare för industrin att åta sig långtgående självreglering, då industrin vet att pålagorna påverkar alla lika.
- Finansdepartementet som tidigare påpekats inte har lagt fram någon bevisning som stödjer uppfattningen att spel på onlinekasino ska ha ökat.
- Finansdepartementet inte har stämt av med industrin om vilka de praktiska konsekvenserna är vid ett införande av föreslagna åtgärder, och vilken tidsdräkt som är rimlig för ett införande. Finansdepartementet underskattar kraftigt vilken implementeringstid som är skälig.
- Finansdepartementet specificerar ej vad som avses med inloggningstid. Avses aktivt spelande eller enbart det faktum att spelaren är inloggad? Många sportspelbolag erbjuder live-sändningar av sport; ska dessa räknas in även om inget spel sker? Ska svensk deltagare i onlinepoker kastas ut från en internationell turnering om tidsbegränsningen uppnås?

Omregleringen av spelmarknaden var p.g.a. blockpolitik och politiska låsningar en av få framgångsrika reformer under statsminister Stefan Löfvens första mandatperiod. Reformens styrka ligger i det faktum att den är blocköverskridande.

Vi har noterat protesterna från partier som inte sitter i regeringen m.a.a. den nu aviserade förordningen. Det är djupt beklagligt att regeringen inte visar omsorg om reformens långsiktighet, utan tvärtom att regeringen synes vara villig att offra den politiska samsyn och det förtroende som byggts upp mellan samhällsaktörer. Det tog ett decennium att mödosamt bygga upp.

Och vad värre är, att regeringen synes vara villig att offra kanaliseringen, utan vars framgång problemspelarna lämnas därhän.

Om regeringen går vidare med dessa förslag kan den bereda sig på en kanaliseringsnivå så låg att den hotar licenssystemet i dess grundval, samt en ökning av problemspel kopplat till olicensierat spel.

Om Finansdepartementet, mot bättre vetande, beslutar sig för att gå vidare med förordningen förutsätter BOS att denna först EU-notifieras enligt standardförfarande. Vi kan inte se att kraven för det av departementet åberopade brådskande förfarandet är uppfyllda.

Avslutningsvis menar vi att de föreslagna åtgärderna är en överträdelse av EU-rätten i det att de är diskriminerande mot licensierade speloperatörer, att de inte är ändamåls-
enliga för det syfte de uppges tjäna samt att de avviker från proportionalitetsprincipen.

Gustaf Hoffstedt
Generalsekreterare

Branschföreningen för Onlinespel
Box 3198
103 63 Stockholm

gustaf.hoffstedt@bos.nu

www.bos.nu